

14.4.2015

turku abc

Saap. 17-04-2015
Ani. 04 2015
Dno 420

Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta
PL 670
20101 TURKU

LASTENSUOJELUN MÄÄRÄAIKOJEN VALTAKUNNALLINEN VALVONTA

ASIA

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos (THL) pyytää lastensuojelulain 27 a §:n perusteella kunnilta ja kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa tiedot lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisesta. Ensimmäinen valtakunnallinen tiedonkeruu toteutettiin 1.4. – 30.9.2014. THL luovutti keräämänsä tiedot Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle (Valvira) ja Valvira siirsi edelleen sosiaalihuoltolain 3 §:n 2 momentissa säädetyn toimivaltajaan mukaisesti Lounais-Suomen aluehallintovirastolle.

Aluehallintovirasto on käsitellyt asian sosiaalihuoltolain mukaisena valvonta-asiana, koska vastausten mukaan laissa säädetty määräajat olivat ylittyneet. Aluehallintovirasto on kuulemiskirjeellä 3.2.2015 pyytänyt selitystä Turun kaupungilta.

SELITYS

Turun kaupungin hyvinvointitoimiala on 5.3.2015 antanut aluehallintovirastolle selityksen määräaikojen ylityksistä.

RATKAISU

Aluehallintovirasto antaa Turun kaupungille huomautuksen vastaisen varalle siitä, että lastensuojelulain mukaisia määräaikoja on noudatettava lastensuojelutarpeen selvitysten valmistumisessa.

Aluehallintovirasto kiinnittää Turun kaupungin huomiota vastaisen varalle, että lastensuojelulain mukaisia määräaikoja on noudatettava lastensuojeluilmoitusten käsittelyssä.

Aluehallintovirasto kiinnittää Turun kaupungin huomiota vastaisen varalle asiakkaiden oikeusturvan toteutumisen edellyttämään asiakastietojen lainmukaiseen ja oikeaan kirjaamiseen.

Aluehallintovirasto seuraa Turun kaupungin lastensuojelulain mukaisten määräaikojen toteutumista seuraavan THL:n toteuttaman valtakunnallisen tiedonkeruun avulla (tiedonkeruujakso: 1.10.2014 – 31.3.2015). Mikäli määräaikojen ylityksiä edelleen ilmenee, ryhtyy aluehallintovirasto tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin.

PERUSTELU

Lastensuojelulain 26 §:n 1 momentin mukaan lastensuojeluasia tulee vireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on vastaanottanut pyynnön lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai lastensuojeluilmoituksen taikka saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta lapsesta. Pykälän 2 momentin mukaan lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve. Lisäksi sosiaalityöntekijän on viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä ilmoituksen tai vastaavan yhteydenoton vastaanottamisesta ratkaistava, onko asian vireille tulon johdosta ryhdyttävä 27 §:ssä tarkoitetun lastensuojelutarpeen selvityksen tekemiseen vai onko asia selvästi luonteeltaan sellainen, ettei se johda toimenpiteisiin.

Lastensuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on tehtävä selvitys lapsen tilanteesta. Selvityksessä arvioidaan lapsen kasvuolosuhteita, huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta tällöin vastaavien henkilöiden mahdollisuuksia huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta sekä lastensuojelutoimenpiteiden tarvetta. Selvitys tehdään kyseessä olevan tapauksen olosuhteiden edellyttämässä laajuudessa. Pykälän 2 momentin mukaan selvitys on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä. Sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa lastensuojeluasian vireille tulosta.

Lastensuojelulain 33 §:n mukaan lastensuojelun työntekijöiden tulee merkitä lasta tai nuorta koskeviin asiakasasiakirjoihin lastensuojeluasian 26 §:n 1 momentissa tarkoitetusta vireille tulosta lähtien kaikki lapsen tai nuoren tarvitsemien lastensuojelutoimenpiteiden järjestämiseen vaikuttavat tiedot sekä toimenpiteiden suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot.

Turun kaupungin THL:lle antamien vastausten perusteella 1.4. – 30.9.2014 vireille tulleista lastensuojeluilmoituksista (3096) ratkaistiin 2922 (94,4 %) lastensuojelulaissa säädetyn seitsemän arkipäivän kuluessa ja 174 (5,6 %) lastensuojeluilmoitusta ratkaistiin yli seitsemän arkipäivän kuluessa.

Turun kaupungin selityksen mukaan lastensuojeluilmoitusten käsittely määrääjässä on viivästynyt, koska kirjaus asiakastyön tietojärjestelmään

on tehty väärin, työt ovat ruuhkautuneet ja osaan perheiden ongelmista on jo puututtu aikaisemmin.

Lastensuojelutarpeen selvityksiä on tiedonkeruuajana ollut 864, joista THL:lle tehdyn ilmoituksen mukaan 386 valmistui kolmen kuukauden määräajassa. Vastausta annettaessa kesken oli 296 selvitystä, joista 179 valmistui määräajassa. Yhteensä määräajassa valmistui 565 (65,4 %) lastensuojelutarpeen selvitystä. Lain säätämisen kolmen kuukauden määräajan jälkeen valmistui 299 (34,6 %) selvitystä.

Hyvinvointitoimialan selityksessä lastensuojelutarpeen selvitysten valmistumista määräajan jälkeen perustellaan väärillä tai tekemättömillä kirjauksilla asiakastietojärjestelmään tai sillä, että sosiaalityöntekijä on ollut lomalla tai sairastunut. Yliykset ovat selityksen mukaan voineet johtua myös asiakkaasta, joka ei ole saapunut tapaamiseen tai lapsi on muuttanut toisen huoltajan luo tai nuori on sitoutumaton lastensuojelun työskentelyyn tai asian yhteydessä tehdään terveydenhuollon tutkimuksia.

Aluehallintoviraston käsityksen mukaan asiakkuuden moninaisuudesta johtuvat syyt eivät ole este selvitystyön etenemiselle ja lastensuojelutarpeen toteutumiselle määräajassa. Lastensuojelutarpeen selvitys tehdään kyseessä olevan tapauksen edellyttämässä laajuudessa ja kolmen kuukauden määräaika on ehdoton.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan selitettäessä lastensuojeluilmoitusten ja lastensuojelutarpeen arviointien valmistumisen määräaikaisten ylittymistä asiakastietojärjestelmään tehdyillä väärillä tai tekemättömillä kirjauksilla, vaikka varsinainen toimenpide olisikin tehty määräajassa, asiakkaiden oikeusturvan toteutumisen edellyttämä asiakastietojen lainmukainen ja oikea-aikainen kirjaaminen ei toteudu. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan asiakastietojen kirjaamista oikein ja lain edellyttämällä tavalla voidaan edistää kouluttamalla ja ohjaamalla työntekijöitä sekä sopimalla yhteisistä käytännöistä asiakastietojärjestelmään kirjaamisessa.

Selityksen mukaan lastensuojelutarpeen arviointien valmistumista seurataan kuukausittain perhe- ja sosiaalipalvelualueella. Kuukausittaisen seurannan avulla voidaan todeta etukäteen selvitysten mahdollinen viivästyminen ja syyt siihen, jolloin määräaikaisten ylittymisiin voidaan tehokkaasti puuttua. Pyrittäessä siihen, että sama sosiaalityöntekijä toimii asiakasasiassa koko selvitysprosessin ajan, määräajan ylittymistä ei voida perustella hänen sairastumisella tai vuosilomalla. Organisaatiolla tulee olla suunniteltu toimintatapa toistuvissa, muuttuvissa tilanteissa.

Kuulemiskirjeessä aluehallintovirasto pyysi esittämään toimenpiteet, joilla kaupunki tulee korjaamaan tilanteen lainmukaiseksi. Korjaavaksi toimenpiteeksi Turun hyvinvointitoimiala esittää avohuollon sosiaalityön uudelleen organisoitumisen vuoden 2015 alusta. Uudelleen organisoit-

tumalla tavoitellaan lisääikaa sosiaalityöntekijöille ja tehokkuutta lastensuojelutarpeen selvitystyöhön.

Aluehallintovirasto toteaa, että Turun hyvinvointitoimialan esittämien toimenpiteiden vaikutus lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen toteutumiseen todentuu seuraavan tiedonkeruun vastausten selvityksessä.

MUUTOKSENHAKU

Tähän ratkaisuun ei sosiaalihuoltolain 57 §:n 3 momentin perusteella voi hakea muutosta valittamalla.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Lastensuojelulaki (417/2007) 1 §, 4 §, 26 §, 27 §, 27 a §, 33 §
 Sosiaalihuoltolaki (710/1982) 3 §, 57 §

MUU RATKAISUSSA SOVELLETTU AINEISTO/MATERIAALI

Kunnalliset lastensuojelupalvelut,
 valtakunnallinen valvontaohjelma 2013 – 2014:

Lastensuojelulain määräaikojen valvonnan toimeenpano vuodelle 2014

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa sosiaalihuollon ylitarkastaja Marita Turppa, puh. 0295 018 000 (vaihde).

Lakimies

Sosiaalihuollon ylitarkastaja

Pia Leikasto
 Pia Leikasto

Marita Turppa
 Marita Turppa

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös

Päätös on maksuton

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira